

5.9.4 Zeměpis

Charakteristika vyučovacího předmětu

Vzdělávací obsah předmětu Zeměpis navazuje na vzdělávací obsah několika předmětů 1. stupně ZŠ, v největší míře však na Vlastivědu a Přírodovědu ve 4. a 5. ročníku. Vychází ze vzdělávacího oboru RVP ZV Člověk a příroda, jehož součástí je dále Přírodopis, Fyzika a Chemie.

Vzdělávání v předmětu Zeměpis směřuje k:

- získávání a rozvíjení orientace v geografickém prostředí, osvojování hlavních geografických objektů, jevů, pojmů a používání poznávacích metod
- respektování přírodních hodnot, lidských výtvorů a k podpoře ochrany životního prostředí a zachování trvale udržitelného rozvoje
- získávání a rozvíjení dovedností pracovat se zdroji geografických informací a k jejich aplikování v praktickém životě
- rozvoji trvalého zájmu o poznávání místního regionu, vlastní země a regionů světa jako nedílné součásti životního způsobu moderního člověka
- rozvíjení kritického myšlení a logického uvažování (analýza, syntéza), zamyšlení se v souvislostech

Předmět Zeměpis je vyučován jako samostatný předmět v 6. – 9. ročníku. Týdenní hodinová dotace v 6., 7. a 8. ročníku činí dvě hodiny, v 9. ročníku jednu hodinu. Časová dotace (6. - 9.r.) byla posílena o 1 hodinu týdně z disponibilní časové dotace v souvislosti s postavením zeměpisu jako multivědní disciplíny schopné propojit témata z více předmětů (Přírodopis, Fyzika, Chemie, Dějepis, Občanská výchova, ...).

Výuka probíhá v kmenových třídách, podle potřeby je dále realizována v multimediálních učebnách, kde je k dispozici výpočetní a audiovizuální technika (internet, výukové programy, programy pro zpracovávání dat získaných v terénu, dataprojektor, ...). Další způsoby realizace zeměpisných témat jsou prostřednictvím tematických exkurzí nebo terénního vyučování. Tyto formy vzdělávání jsou uplatňovány v průběhu 6. – 9. ročníku.

Výuka je realizována různými metodami s využitím tradičních i netradičních geografických pomůcek a obrazového materiálu. Nedílnou součástí je skupinová práce žáků s využitím map, pracovních listů, odborné literatury, časopisů a internetu. Žáci se podílejí na vytváření a realizaci projektů, účastní se soutěží s geografickou tematikou.

Výchovné a vzdělávací strategie na úrovni předmětu

Kompetence k učení

Klademe důraz na práci s geografickými informacemi (práce s textem, mapou, atlasem, statistickými informacemi a dalšími grafickými výstupy), učíme rozlišovat podstatné od méně důležitého.

Vedeme žáky k syntéze základních geografických poznatků, k vytváření vlastních hypotéz a dokazování pravdivosti, k nalézání souvislostí uvnitř předmětu i mezi předměty.

Vysvětlujeme smysl geografického učení pro základní orientaci v prostoru, přehled ve světě i v místním regionu.

Podněcujeme tvořivost žáků (přípravy referátů, realizace geografických projektů, ...), vedeme je ke vhodné prezentaci svých výsledků a podporujeme sebehodnocení žáků.

Využíváme kladného hodnocení, uplatňujeme individuální přístup k žákům.

Kompetence k řešení problémů

Do výuky zařazujeme praktické úkoly a problémy s geografickou tematikou, navozujeme atmosféru pro jejich řešení (upozorňování na problém, řešení problému, nebát se problémů, ...).

Snažíme se, aby žáci objevovali vzájemnou souvislost mezi společenskými a přírodními geografickými jevy a na konkrétním příkladě tyto souvislosti dokázali vysvětlit.

Podporujeme logické myšlení žáků v souvislosti s využitím základních geografických poznatků v rámci aplikace na zájmové oblasti (analýza, syntéza, zobecňování, ...).

Vedeme žáky k hledání různých řešení, k práci s chybou a zpětné vazbě po řešení problému.

Vytváříme soutěže s geografickou tematikou, do kterých se žáci podle svých schopností a dovedností zapojují.

Kompetence komunikativní

Vedeme žáky ke vhodné komunikaci mezi jedinci, k používání správné geografické terminologie, místopisných názvů a dalších geografických jevů.

Podporujeme kreativitu žáků při zpracovávání geografických prací ústní i písemnou podobou, učíme žáky obhajovat svůj názor a zároveň poslouchat názor jiných (etika komunikace).

Vedeme žáky k využívání různých zdrojů geografických informací, k jejich analýze, syntéze a dalšímu využití pro rozšíření obzoru v rámci geografické problematiky.

Kompetence sociální a personální

Učíme žáky pracovat v týmech pro řešení geografických problémů, zastávat v týmech různé role, respektovat se, vnímat efektivitu této práce a kriticky hodnotit práci celého týmu.

Podporujeme integraci žáků se speciálními vzdělávacími potřebami (v rámci třídních kolektivů, v rámci týmu při řešení geografických problémů, ...).

Kompetence občanské

Vedeme žáky k vytváření představ o pozitivním a negativním vlivu člověka na životní prostředí, chápání základních environmentálních problémů

Klademe důraz na ekologické myšlení žáků v souvislosti s principem trvale udržitelného rozvoje.

Realizujeme činnosti podporující pozitivní vztah žáka k místnímu regionu a České republice.

Kompetence pracovní

Vedeme žáky k dodržování pravidel chování pro bezpečný pohyb a plnění činností v terénu.

Výuku doplňujeme o praktické exkurze a terénní výuku.

V rámci konkrétních příkladů o hospodaření lidí v různých oblastech světa seznamuje žáky se způsoby obživy těchto lidí.

Klademe důraz na efektivitu práce, dodržování termínů a pravidel.

Vzdělávací obsah vyučovacího předmětu

Zeměpis - 6. ročník

Konečné a dílčí výstupy	Učivo	MV	Poznámky
Planeta Země			
<p>- objasní postavení planety Země ve vesmíru (vývoj, poloha, stáří)</p> <p>- popíše planetární systém</p> <p>- srovná planetu Zemi s ostatními planetami</p> <p>- charakterizuje další tělesa sluneční soustavy</p> <p>- orientuje se na hvězdné obloze</p> <p>- pomocí konkrétních důkazů vysvětlí tvar Země</p> <p>- uvědomuje si důsledky kulatosti Země</p> <p>- chápe význam zeměpisných souřadnic pro určování polohy</p> <p>- používá zeměpisnou síť</p> <p>- určuje matematickou polohu na mapě i na glóbu</p> <p>- popíše dva základní pohyby Země</p> <p>- uvědomuje si důsledky pohybující se Země</p> <p>- vysvětlí vliv pohybující se Země na život na Zemi (délka dne, roční období, ...)</p> <p>- používá Slunce pro určování světových stran</p> <p>- charakterizuje povrch, polohu a pohyb Měsíce</p> <p>- uvědomuje si důsledky pohybujícího se Měsíce</p> <p>- vysvětlí vliv pohybujícího se Měsíce na život na Zemi</p>	<p>Postavení planety Země ve vesmíru</p> <p>Tvar a rozměry Země</p> <p>Zeměpisné souřadnice</p> <p>Glóbus</p> <p>Určování zeměpisné polohy</p> <p>Země v pohybu (oběh Země, rotace Země)</p> <p>Měsíc – přirozená družice Země</p>	<p>Čj – Galaxie x galaxie, sluneční soustava, význam slova den</p> <p>Př – život na Zemi a ve vesmíru, roční období – změny</p> <p>M – jednotky vzdálenosti, porovnání velikosti těles, úhel, stupeň, kružnice, polokružnice, koule</p> <p>D – stáří vesmíru, existence lidstva, vývoj názorů na tvar Země</p> <p>F – gravitační síla, skupenství látek</p> <p>Ov - kalendář</p>	<p>Možnost exkurze: Hvězdárna a planetárium Plzeň.</p> <p>Možnost využití putovních expozic Hvězdárny a planetária Plzeň.</p> <p>MEV – produkty DPZ</p> <p>Velký důraz na použití názorných pomůcek (modely, telurium, obrázky, počítačové programy, ...)</p> <p>MEV – aktuální informace o výzkumu</p>
Mapa – obraz Země			
<p>- vysvětlí, co je to mapa a jak mapa vzniká</p> <p>- uvědomuje si význam mapy pro zeměpis (zdroj informací, tvorba)</p> <p>- uvědomuje si význam jednotlivých kompozičních prvků mapy</p> <p>- vysvětlí způsoby znázornění obsahu mapy</p> <p>- používá různé druhy map jako zdroj informací, čte mapu</p> <p>- používá s porozuměním základní kartografickou a topografickou terminologii</p> <p>- tvoří jednoduchý plánec, pohybuje se podle mapy, orientuje mapu, hledá vlastní stanoviště</p> <p>- čte mapu s porozuměním</p>	<p>Mapa</p> <p>Kompozice mapy</p> <p>Obsah map</p> <p>Vznik mapy</p> <p>Druhy map</p> <p>Práce s mapou (v učebně, v terénu)</p> <p>Práce s atlasem</p>	<p>Čj – glóbus (skloňování), popis (názvosloví)</p> <p>M – práce s měřítkem, převody jednotek délky</p> <p>Vv - kompozice mapy</p> <p>Př, D – tematické mapy</p> <p>Ov – čas, režim dne</p>	<p>Možnost terénní výuky.</p> <p>Možnost využití přístroje GPS.</p> <p>Práce s mapou v učebně.</p>

(popíše a srovnává vlastnosti jednotlivých oblastí světa – poloha, členitost, ...) - pracuje s busolou a GPS - aplikuje v terénu postupy pro pozorování, zobrazování a hodnocení krajiny - uplatňuje zásady bezpečného pohybu v krajině (i v modelových situacích)			
Přírodní složky Země			
- objasní stavbu zemského tělesa - uvědomuje si význam pohybu zemských desek pro život na Zemi - chápe zemský povrch jako výsledek působení vnitřních i vnějších činitelů - porovná různé způsoby vzniku pohoří a ostrovů - rozeznává, pojmenuje a klasifikuje tvary zemského povrchu - seznámí se s rozložením vody na Zemi - chápe význam vody pro život, rozumí problematice oběhu vody - uvědomuje si vliv vody na život na Zemi - rozumí základním pojmům z oblasti hydrosféry (oceán, ledovec, podzemní voda, pramen, přítok, ...) - chápe podnebí, počasí a rozdílnosti mezi nimi jako výsledek atmosférických jevů - objasňuje, čím je počasí a podnebí ovlivněno - vyhodnocuje počasí v místě svého bydliště - porovnává podmínky v různých podnebných pásích, vyhledává je na mapě - uvědomuje si vliv atmosférických jevů na život na Zemi - porovnává složky přírodní sféry, jejich vzájemnou souvislost a podmíněnost - uplatňuje zásady bezpečného chování při mimořádných situacích	Stavba Země Pohyb zemských desek (sopečná činnost, zemětřesení) Vznik pohoří Vznik ostrovů Voda na Zemi, povodně Vzdušný obal Země Klimatické poměry na Zemi, bouře, vítr, ...	Př – endogenní a exogenní děje, horniny a nerosty, význam vody a atmosféry, půdy F – teplota, tlak D – pohyb kontinentů v čase	Přiblížení problematiky přírodních složek prostřednictvím věcí z běžného života (vajíčko, zalévání květin, nafukovací matrace, ...). Výjimečnost Azorských ostrovů. EV – environmentální výchova EV – klimatické změny Vlastní experiment: měření teplot, znázornění grafem.
Přírodní krajiny Země			
- objasní příčiny rozdílnosti jednotlivých oblastí světa - seznámí se s jednotlivými přírodními krajinami světa a jejich typickými znaky - uvědomuje si odlišnosti jednotlivých přírodních krajin	Rozdílnosti oblastí světa Přírodní krajiny světa Polární oblasti, tundra, tajga, smíšený les, step, tvrdolistý les, poušť a polopoušť, savana, tropický deštný les Království hor	Př – rostlinstvo + živočišstvo a jejich rozmístění, rozmanitost organismů M – nadmořská	Využití příkladu cestovní kanceláře: cestování do různých přírodních krajin. EV – ekosystémy

(vliv přírodních složek, ...) - přiřazuje typické zástupce rostlinstva a živočišstva k přírodním krajinám - hodnotí vhodnost přírodních krajin pro život člověka - uvědomuje si vliv nadmořské výšky		výška	
Lidé na Zemi			
- uvědomuje si význam přírodních surovin pro člověka (průmysl, ...) - chápe rozdíl mezi obnovitelnými a neobnovitelnými zdroji, hodnotí využívání přírodních zdrojů člověkem - vysvětluje vznik a lokalizaci některých základních nerostných surovin (uhlí, ropa, plyn) - charakterizuje počet a vývoj počtu lidí na Zemi, uvědomuje si důsledky vývoje - vysvětluje příčiny rozmístění obyvatelstva - chápe rozdílnosti mezi lidmi (biologické i společenské znaky) - uvědomuje si příčiny vzniku rozdílností - posoudí, jaké podmínky souvisí s funkcí lidského sídla - chápe význam hospodářství pro život člověka - vysvětlí vliv přírodních a dalších podmínek na hospodářskou specializaci a lokalizaci - popíše dělení hospodářství na jednotlivé složky, porovná je z hlediska zaměstnanosti - vysvětlí rozdíl mezi vyspělými a rozvojovými zeměmi - charakterizuje význam a specifika jednotlivých složek hospodářství - lokalizuje na mapách hlavní oblasti hospodářských aktivit světa - charakterizuje život lidí ve vyspělých a rozvojových zemích, uvědomuje si odlišnosti a příčiny, navrhuje možná řešení problémů - chápe pojem globalizace, vysvětluje ho na konkrétních příkladech - uvědomuje si význam mezinárodní spolupráce, popíše druhy, vyjmenuje nejvýznamnější mezinárodní organizace	Využívání přírody člověkem (nerostné suroviny, energie Země, lesy, vodní zdroje, ...) Domov, obec, stát, světadíl, Země Počet lidí na Zemi, rozmístění, rozdílnosti mezi lidmi Život ve městech a na vesnicích Hospodářství, rybolov Zemědělství (typy, oblasti) Průmysl a jeho odvětví Doprava na Zemi (druhy, výhody, nevýhody, ...) Služby (cestovní ruch, obchod, vzdělávání, ...) Život ve vyspělých zemích Život v rozvojových zemích Svět se propojuje Mezinárodní spolupráce (organizace, ...)	M – počet obyvatel, hustota obyvatel, hrubý domácí produkt, grafy Př – využívání přírodních zdrojů Země, rybolov Ov – mezinárodní spolupráce, vyspělost států, domov, obec, ... D – vývoj zemědělství, průmyslu	EV – vliv člověka na životní prostředí MUV – multikulturalita Možnost exkurze: průmyslový závod. Průzkum zaměstnanosti v sektorech hospodářství: třída, ... VDO, VEG – globalizace, mezinárodní spolupráce, lidská práva, demokracie, rasismus
Zeměpis světadílů a oceánů			
- uvědomuje si vývoj současného	Rozdělení světa (pevnina,	D – osídlení	Samostatné shánění

<p>rozdělení světa (lokalizuje na mapách)</p> <ul style="list-style-type: none"> - chápe rozdíl mezi pojmy světadíl a kontinent, vysvětluje polohu oblastí Arktida, Oceánie, ... - do slepé mapy zakreslí nejdůležitější objekty místopisu oblasti (hodnotí charakteristiky polohy) - charakterizuje (porovnává a hodnotí) danou oblast z hlediska přírodních i společenských složek (zvláštnosti, rizika, bariéry) - vytyčí společné znaky (přírodní i společenské) a výjimečnosti oblasti, rozdělí ji na regiony - na základě typických vlastností charakterizuje modelové státy oblasti - chápe význam oceánů pro život na pevnině - určí hlavní možnosti hospodářského využití oceánů, zná příčiny a důsledky znečištění oceánských vod, uvědomuje si potřebu regulace lovu mořských živočichů - charakterizuje zaměření života lidí v ostrovních státech oceánů 	<p>oceán, světadíl, kontinent, Arktida, Oceánie, ...)</p> <p>Austrálie a Oceánie (Tichý oceán) – poloha, rozloha, členitost pobřeží, povrch, podnebí, přírodní krajiny, rostlinstvo, živočišstvo, obyvatelstvo, hospodářství, regiony, život v Austrálii a Oceánii, vliv oceánu na život na pevnině, problémy oceánu</p> <p>Polární oblasti (Antarktida + Arktida, Severní ledový oceán)</p> <ul style="list-style-type: none"> - poloha, rozloha, členitost pobřeží, povrch, přírodní krajiny, rostlinstvo, živočišstvo, obyvatelstvo, využívání Antarktidy, život v Arktidě a na Antarktidě, vliv oceánu na život na pevnině, problémy oceánu 	<p>Austrálie, kolonizace</p> <p>Ov, Vz – životní styl</p> <p>Aj – rozdílnosti v angličtině</p> <p>Př – přírodní podmínky, míra endemismu</p> <p>Čj – písmo</p> <p>Ch, Př – znečištění oceánů</p>	<p>informací – obrazové materiály, zajímavosti, referáty, ...</p> <p>VEG, MUV – objevujeme svět, multikulturalita</p>
--	--	--	---

Zeměpis – 7. ročník

Konečné a dílčí výstupy	Učivo	MV	Poznámky
Zeměpis světadílů a oceánů			
<ul style="list-style-type: none"> - porovnává a přiměřeně hodnotí polohu, rozlohu - charakterizuje (porovnává a hodnotí) danou oblast z hlediska přírodních i společenských složek (zvláštnosti, potenciál, bariéry, změny a jejich příčiny) - lokalizuje na mapách světadíly, oceány, makroregiony podle zvolených kritérií, porovná a popíše jejich sektorovou, odvětvovou a územní strukturu a zvažuje souvislost s přírodními poměry - do slepé mapy zakreslí nejdůležitější geografické pojmy místopisu oblasti - vytyčí společné znaky (přírodní i 	<p>Afrika</p> <ul style="list-style-type: none"> - poloha, rozloha, členitost pobřeží - přírodní charakteristiky (povrch, podnebí, vodstvo, přírodní krajiny, rostlinstvo, živočišstvo) - společenské charakteristiky (obyvatelstvo, historie, kolonizace, rasismus, hospodářství, život v Africe, globální problémy (desertifikace, hlad, nemoci, ...)) - regiony Afriky (severní Afrika (Egypt), země Sahelu, země Guinejského 	<p>D – nejstarší osídlené oblasti, staré civilizace, objevné cesty, obchodní stezky, vývoj zemědělství, průmyslu a urbanizace, náboženství, ...</p> <p>Ov – lidská práva, demokratické země, země s totalitním režimem, diktatury, životní úroveň, šetření surovinami</p> <p>Vz – rozdílné podmínky života lidí (hlad, HIV, ...)</p> <p>Př – rozdíly v</p>	<p>Samostatné shánění informací – obrazové materiály, zajímavosti, aktuality, referáty, videoukázky, ...</p> <p>Možnost zařazování mentálních map (států, oblastí, světadílů, ...)</p> <p>EV – stav životního prostředí, další vývoj, ochrana, možnost změny (globální problémy)</p> <p>Procvičování místopisu pomocí výukového programu Didakta</p>

<p>společenské) a výjimečnosti oblasti, rozdělí ji na regiony</p> <p>- na základě typických vlastností charakterizuje modelové státy jednotlivých oblastí</p> <p>- seznámí se s významnými mezinárodními organizacemi ve světě</p> <p>- chápe důsledky politických změn ve světě</p> <p>- uvědomuje si složitost historického vývoje na dnešní formování regionů světa</p> <p>- uvědomuje si příčiny a důsledky globálních problémů</p> <p>- chápe význam oceánů pro život na pevnině</p> <p>- určí hlavní možnosti hospodářského využití oceánů, zná příčiny a důsledky znečištění oceánských vod, uvědomuje si potřebu regulace lovu mořských živočichů</p> <p>- uvědomuje si specifika a zaměření života obyvatel ostrovních států</p>	<p>zálivu (Nigérie), východní Afrika (Keňa), jižní Afrika (Jižní Afrika))</p> <p>Atlantský oceán</p> <ul style="list-style-type: none"> - poloha, rozloha, oceánské dno - vliv oceánu na život na pevnině - život obyvatel ostrovních států - problémy oceánu (těžba, rybolov, znečištění, ...) <p>Amerika</p> <ul style="list-style-type: none"> - poloha, rozloha, členitost pobřeží - přírodní charakteristiky (povrch, podnebí, vodstvo, přírodní krajiny, rostlinstvo, živočišstvo) - společenské charakteristiky (obyvatelstvo, indiáni, přistěhovalci, otroci, hospodářství, život v Americe, rozdíly mezi Anglosaskou a Latinskou Amerikou, globální problémy (káčení tropického deštného lesa)) - regiony Ameriky (S Amerika: USA – východ, jih, střed, západ; Kanada, Mexiko, stř. Amerika: pevninská část (Panama), ostrovní část (Kuba) J Amerika: Brazílie a okolí, Andské země (Chile), země Jižního rohu (Argentina)) <p>Asie</p> <ul style="list-style-type: none"> - poloha, rozloha, členitost pobřeží - přírodní charakteristiky (povrch, podnebí, vodstvo, přírodní krajiny, rostlinstvo, živočišstvo) - Asie – společenské charakteristiky (obyvatelstvo, historie, vynálezy, náboženství, terorismus, přelidnění 	<p>přírodních podmínkách, vliv člověka na přírodní složky Země, typické druhy rostlin a živočichů, endemické druhy</p> <p>Aj – angličtina jako světový jazyk, anglicky mluvící země</p> <p>Ch – využívání zdrojů nerostných surovin, vliv člověka na přírodní složky Země</p> <p>F – možnosti výroby elektrické energie, rychlost v dopravě (letecká doprava x vysokorychlostní železnice, ...)</p> <p>M- znázorňování pomocí grafů a map, porovnávání rozdílností oblastí světa na základě statistických dat (přírodní podmínky, vyspělost, ...)</p> <p>Čj – základní konverzační témata, pozdrav v cizích jazycích, zdroj informací, mezinárodní a česká forma názvosloví, jižní Afrika x Jižní Afrika,</p> <p>Pč – suroviny pro přípravu pokrmů (pochutiny, tropické ovoce, koření, ...)</p>	<p>zeměpis</p> <p>VDO – prvky demokracie, forma vlády, orientace ve světě</p> <p>OSV - komunikace s jinými národy, rozvoj schopností poznávání, kreativní myšlení, diskuse nad problémy</p> <p>VEG – život v evropském i mezinárodním prostoru, integrace, spolupráce zemí, postavení ČR, vliv globálních problémů, cestování</p> <p>Návštěvy výstav, prezentací, expozic z jednotlivých částí světa</p> <p>MUV – kultura a tradice, rasismus, návštěvy v zahraničních rodinách, odlišnosti národů</p> <p>Prezentace žáků prostřednictvím zážitků z jejich cest</p> <p>MEV - aktuality, zdroj informací, obrazového materiálu</p> <p>Možnost navázání na Dny Asie a Dny Evropy</p>
---	--	---	--

	<p>x liduprázdné oblasti, hospodářství, život v Asii (Japonsko x Bangladéš))</p> <ul style="list-style-type: none"> - Asie – regiony Asie (Blízký východ (Izrael), Střední východ (Saúdská Arábie), Zakavkazsko, střední Asie, jižní Asie (Indie), jihovýchodní Asie (Thajsko), východní Asie (Mongolsko), Čína, Japonsko, Sibiř a Dálný východ) <p>Indický oceán</p> <ul style="list-style-type: none"> - poloha, rozloha, oceánské dno - vliv oceánu na život na pevnině - život obyvatel ostrovních států - problémy oceánu (těžba, rybolov, znečištění, tsunami,...) 		<p>Podrobné seznámení s regionem stř. Evropa viz. 8. ročník</p>
--	--	--	---

Zeměpis – 8. ročník

Konečné a dílčí výstupy	Učivo	MV	Poznámky
Zeměpis světadílů a oceánů – Evropa			
<p>- porovnává a přiměřeně hodnotí polohu, rozlohu</p> <p>- charakterizuje (porovnává a hodnotí) danou oblast z hlediska přírodních i společenských složek (zvláštnosti, potenciál, bariéry, změny a jejich příčiny)</p> <p>- lokalizuje na mapách světadílů, oceány, makroregiony podle zvolených kritérií, porovná a popíše jejich sektorovou, odvětvovou a územní strukturu a zvažuje souvislost s přírodními poměry</p> <p>- do slepé mapy zakreslí nejdůležitější geografické pojmy místopisu oblasti</p> <p>- vytyčí společné znaky (přírodní i společenské) a výjimečnosti oblasti, rozdělí ji na regiony</p>	<p>Evropa</p> <ul style="list-style-type: none"> - poloha, rozloha, členitost pobřeží - přírodní charakteristiky (povrch, podnebí, vodstvo, přírodní krajiny, rostlinstvo, živočišstvo) - společenské charakteristiky (obyvatelstvo, hospodářství, život v Evropě, politické změny, integrace, EU, konflikty národů, Balkán, ...) - regiony Evropy (J Evropa, Z Evropa + alpské země, S Evropa + Pobaltí, JV Evropa, V Evropa a Rusko, střední Evropa) 	<p>Př – životní prostředí, produkty zemědělství</p> <p>D – nejstarší osídlené oblasti, průmyslová revoluce, formování regionu</p> <p>Čj – pozdrav v cizích jazycích</p> <p>Nj – německé reálie</p> <p>M – rozbor grafů, kartogramů, porovnávání čísel</p> <p>Ch – využití nerostných surovin</p> <p>F – typy elektráren</p>	<p>Samostatné shánění informací – obrazové materiály, zajímavosti, aktuality, referáty,</p> <p>MEV - aktuality, zdroj informací, obrazový materiál</p> <p>EV – stav životního prostředí, další vývoj, ochrana</p> <p>VEG – život v evropském prostoru, integrace, spolupráce zemí, euroregiony, spolupráce v rámci, EU, finance</p> <p>OSV - komunikace s jinými národy,</p>

<p>- na základě typických vlastností charakterizuje modelové státy jednotlivých oblastí</p> <p>- seznámí se s významnými mezinárodními organizacemi ve světě</p> <p>- chápe důsledky politických změn ve světě</p> <p>- uvědomuje si složitost historického vývoje na dnešní formování regionů světa</p> <p>- uvědomuje si příčiny a důsledky globálních problémů</p> <p>- chápe význam oceánů pro život na pevnině</p> <p>- určí hlavní možnosti hospodářského využití oceánů, zná příčiny a důsledky znečištění oceánských vod, uvědomuje si potřebu regulace lovu mořských živočichů</p> <p>- uvědomuje si specifika a zaměření života obyvatel ostrovních států</p>			<p>řešení problémů místní oblasti</p> <p>MUV – kultura a tradice, , návštěvy v zahraničních rodinách</p>
Zeměpis České republiky – poloha, rozloha, přírodní charakteristiky			
<p>- určí absolutní geografickou polohu České republiky</p> <p>- vyhodnotí relativní geografickou polohu České republiky podle různých kritérií v evropském a světovém prostoru</p> <p>- porovná rozlohu České republiky s rozlohou vybraných států světa a s rozlohou sousedních států</p> <p>- popíše a přiměřeně hodnotí přírodní poměry ČR (vznik a vývoj reliéfu, horopisné celky, podnebí, vodstvo, půdy, rostlinstvo a živočišstvo)</p> <p>- uvádí příklady účasti a působnosti České republiky ve světových mezinárodních a nadnárodních institucích, organizacích a integracích států</p> <p>- k hodnocení a popisu používá obecně zeměpisné a tematické mapy</p> <p>- zhodnotí stav životního prostředí, vymezí NP a CHKO a pochopí jejich důležitost</p>	<p>Poloha a rozloha ČR</p> <p>Absolutní poloha – zeměpisná síť, relativní poloha, vývoj území, hranice, mezinárodní organizace, dopravní význam</p> <p>Přírodní charakteristiky ČR</p> <p>Geologie, povrch, klima, vodstvo, půdy, biota, ekosystémy</p>	<p>Př – geologická stavba</p> <p>M – porovnávání rozlohy</p> <p>F – atmosférické prvky</p> <p>Př – půdy, biota, ochrana přírody</p>	<p>VEG – poloha států v evropském a světovém prostoru, organizace, euroregiony, EU</p> <p>Projekt: Den Evropy</p> <p>OSV - spolupráce</p> <p>EV – stav přírody, ochrana</p>
Společenské charakteristiky České republiky			
<p>- vyhledá, popíše a zdůvodňuje na mapách největší a nejmenší soustředění obyvatelstva v České republice</p> <p>- charakterizuje strukturu obyvatelstva České republiky</p>	<p>Obyvatelstvo (rozmístění a struktura), sídla (hierarchie sídel, správní členění)</p>	<p>M – hustota obyvatelstva, vývoj, grafy</p> <p>Př- vliv přírodních poměrů na osídlení,</p>	<p>OSV – jednání s lidmi jednotlivých národů</p> <p>MUV – kultura a</p>

<p>(věková, národnostní, ...)</p> <p>- vyhledá na mapách největší a nejvýznamnější sídla v České republice a určí jejich lokalizační faktory</p> <p>- rozlišuje a porovnává předpoklady, rozmístění a perspektivu hospodářských aktivit v České republice</p> <p>- hospodářství České republiky charakterizuje z hlediska jednotlivých oblastí (zemědělství, průmysl, služby, ...)</p> <p>- popíše a přiměřeně hodnotí lidský a hospodářský potenciál České republiky v evropském a světovém kontextu</p> <p>- k hodnocení a popisu používá tematické mapy a statistické zdroje dat</p>	<p>Hospodářství (struktura a zaměření, zaměstnanost)</p> <p>Těžba nerostných surovin, zemědělství, lesní a vodní hospodářství (vývoj)</p> <p>Průmysl (vývoj, tradiční obory a výrobky, postavení na světovém trhu, průmyslové zóny)</p> <p>Služby (rozvoj, doprava, cestovní ruch, zahraniční obchod, ...)</p> <p>Věda a výzkum</p> <p>Hospodářská úroveň jednotlivých regionů ČR</p>	<p>vliv osídlení na krajinu</p> <p>D - vznik prvních měst, vývoj urbanizace</p> <p>D – historie regionů</p> <p>Ch – průmysl regionů</p> <p>M – práce s daty, grafy (struktura průmyslu)</p> <p>Př - krajina, stav přírody z hlediska průmyslu</p>	<p>tradice, menšiny, rasismus, xenofobie</p> <p>VEG – vzájemné vztahy mezi národy, cestování, návštěvy v zahraničních rodinách</p> <p>MEV – zdroj informací, obrazových materiálů, aktuality</p> <p>EV – vliv na životní prostředí</p> <p>VEG– postavení oblasti v rámci regionu, evropská spolupráce</p>
Regiony České republiky			
<p>- lokalizuje na mapách jednotlivé regiony a administrativní celky v České republice (hlavní a periferní oblasti z hlediska osídlení a hospodářských aktivit)</p> <p>- charakterizuje polohu, přírodní podmínky, hospodářství, zvláštnosti, kulturní zajímavosti jednotlivých regionů</p> <p>- jednotlivé regiony porovnává</p> <p>- uvědomuje si odlišnosti regionů</p> <p>- hodnotí na přiměřené úrovni přírodní, hospodářské a kulturní poměry místního regionu, možnosti dalšího rozvoje</p> <p>- zjistí historii, statistické údaje vztahující se k obci (obyvatelstvo, průmysl, ...)</p> <p>- popíše a posoudí regionální zvláštnosti, typické znaky přírody, osídlení, hospodářství a kultury místního regionu</p> <p>- pracuje aktivně s turistickou mapou místního regionu</p> <p>- zhodnotí postavení své obce v rámci hospodářství celé republiky</p>	<p>Západní Čechy, jižní Čechy, severní Čechy, východní Čechy, střední Čechy, Praha, Vysočina, jižní Morava, střední Morava, severní Morava)</p> <p>Místní region České republiky</p>	<p>D – historie regionu</p> <p>M – práce s daty za region, grafy</p> <p>Čj– nářečí, významné osobnosti</p>	<p>Projekt: Dny ČR podle krajů</p> <p>Regiony – kraj nebo 2 kraje ČR</p> <p>Prostor pro prezentaci zkušeností žáků (cestování – referáty)</p> <p>Exkurze do průmyslového závodu</p> <p>VDO – život v regionu</p> <p>OSV – řešení problémů místní oblasti</p> <p>Projekt: Moje město a jeho okolí</p>

Zeměpis – 9. ročník

Konečné a dílčí výstupy	Učivo	MV	Poznámky
Rozdílnosti mezi státy			
<p>- orientuje se na politické mapě světa, vyhledá nově vzniklé státy</p> <p>- vymezí oblasti, z hlediska kterých se státy mohou odlišovat</p> <p>- prezentuje příklady států světa s určitým společným znakem</p> <p>- porovnává státy světa a zájmové integrace států světa na základě podobných a odlišných znaků</p>	<p>Společné a odlišné znaky států</p> <p>Státy podle polohy a rozlohy</p> <p>Státy podle počtu a původu obyvatel, kulturní rozmanitost lidstva</p> <p>Státy podle státního zřízení a formy vlády</p> <p>Státy podle politického systému</p> <p>Státy podle správního členění, průběh a tvar státních hranic</p> <p>Státy podle vyspělosti</p> <p>Státy podle integrace v seskupeních světa</p>	<p>Př – lidské rasy, nemoci</p> <p>M – HDP, výpočty, hustota obyvatelstva</p> <p>Ov – demokracie, integrace, politický systém, mezinárodní spolupráce</p> <p>D – vývoj hranic území</p>	<p>MUV – multikulturalita</p> <p>MEV – zdroje informací</p> <p>VEG – odlišnosti evropských států, nové státy v Evropě, EU</p>
Globalizace			
<p>- vymezí globální problémy, hledá jejich příčiny, diskutuje o možných důsledcích a hledá řešení</p> <p>- uvádí na vybraných příkladech závažné důsledky a rizika přírodních a společenských vlivů na životní prostředí (kladné i záporné příklady)</p> <p>- uvědomuje si vliv konfliktů a společenských rizik na současný svět</p> <p>- problémové oblasti světa lokalizuje na mapách</p>	<p>Globalizace</p> <p>Změny v zemědělské výrobě</p> <p>Industrializace, omezenost energetických zdrojů</p> <p>Propojování světa – doprava a spoje</p> <p>Růst sektoru služeb</p> <p>Rozvoj cestovního ruchu</p> <p>Přelidnění a hlad, migrace, urbanizace</p> <p>Globální změny klimatu, znečištění atmosféry, přírodní katastrofy</p> <p>Znečištění oceánu, omezenost vodních zdrojů</p> <p>Ničení tropických deštných lesů, pokles biodiverzity</p> <p>Desertifikace</p> <p>Konflikty ve světě (politické, náboženské, vojenské)</p> <p>Terorismus</p>	<p>Př – vliv na krajinu, úbytek druhů, fosilní paliva, podvýživa</p> <p>D – nejstarší osídlení, průmyslová revoluce, demografická revoluce</p> <p>Ov – lidská práva, podmínky života lidí, demokracie, politika, terorismus</p> <p>M – rozbor grafů, práce s daty, statistika</p> <p>Ch – chemizace, kyselý déšť, skleníkové plyny, ozón</p> <p>F – jaderná energetika, průmyslová revoluce, typy elektráren, rychlost dopravy</p> <p>I – spoje, zdroje informací</p>	<p>VEG – globalizace</p> <p>OSV – vztahy mezi lidmi, zodpovědnost při řešení problémů</p> <p>MEV – globalizace, propojování světa, informační technologie</p> <p>Projekt: Tvorba posterů prezentující globální problémy</p> <p>EV – ekosystémy, lidské aktivity, problémy ŽP</p> <p>MUV - multikulturalita</p>
Ochrana přírody a krajiny			
<p>- porovnává různé krajiny jako součást pevninské části krajinné sféry</p> <p>- rozlišuje na konkrétních příkladech specifické znaky a funkce krajín</p> <p>- uvádí konkrétní příklady přírodních a kulturních</p>	<p>Přírodní a kulturní krajina, ekosystémy</p> <p>Ochrana přírodního dědictví lidstva</p> <p>Ochrana kulturního dědictví lidstva</p> <p>Trvale udržitelný rozvoj</p> <p>Význam zeměpisného vzdělání</p>	<p>Ov – význam vzdělání pro život</p> <p>D – rozvoj vzdělanosti</p> <p>Př – ochrana ŽP, úbytek druhů, ekosystémy</p>	<p>EV – trvale udržitelný rozvoj, ekosystémy</p> <p>Exkurze do inf. centra environmentální výchovy</p>

krajinných složek a prvků, prostorové rozmístění hlavních ekosystémů - navrhne možná řešení problematiky životního prostředí - porozumí pojmům ekologie, trvale udržitelný rozvoj - zhodnotí dodržování zásad ochrany přírody a životního prostředí na lokální globální úrovni	pro život		
---	-----------	--	--